

Protocol Kindvolgsysteem

Beleid Pedagogiek KDV/BSO – Ontwikkeling -Observatie

Inleiding

Om de ontwikkeling van kinderen te volgen hanteert CompaNanny een kindvolgsysteem. Binnen dit systeem worden observaties van kinderen gedocumenteerd en jaarlijks besproken met ouders. Deze observaties en het daarbij behorende gesprek bieden een extra moment waarop waarnemingen op een gestructureerde manier beschreven en besproken worden. Door zeer bewust en respectvol te kijken, gericht op een specifiek kind kunnen we, vanuit het licht van de pedagogische visie van CompaNanny, bekijken hoe een kind zich voelt en hoe hij vaardigheden eigen maakt. Het geeft ons informatie over wat het kind nodig heeft en hoe wij dit het beste kunnen bieden. Zo kunnen we gerichte keuzes maken en inspelen op de behoeften van ieder kind.

Het kindvolgsysteem

Konnect, het systeem waar ook het Ouderportaal onderdeel van is, biedt een platform waarin de eigen observatiemethode en werkwijze van CompaNanny is ondergebracht. Dit wordt het kindvolgsysteem genoemd. In dit protocol worden de verschillende mogelijkheden binnen het kindvolgsysteem uitgelegd en wordt beschreven hoe hier gebruik van gemaakt kan worden.

Het systeem is zo ingericht dat je gedurende het jaar informatie over een kind kan noteren en verzamelen. Uiteindelijk zorgt dit voor een bundeling aan informatie over de ontwikkeling van het kind welke jaarlijks (rond de verjaardag van het kind) wordt besproken en gedeeld met ouders.

Het kindvolgsysteem is opgebouwd uit vijf *ontwikkelgebieden*:

1. Hoe voelt het kind zich?
2. Hoe gaat het kind om met anderen?
3. Hoe speelt het kind?
4. Hoe beweegt het kind?
5. Hoe communiceert het kind?

Bij elk ontwikkelgebied zijn verschillende *observatiepunten* geformuleerd die tezamen een beeld geven van hoe het kind zich op dat gebied ontwikkelt. Voorbeelden van observatiepunten zijn:

- Hoe zou je de meest typerende eigenschappen van het kind omschrijven?
- Hoe maakt het kind contact?
- In welke mate speelt het kind samen met andere kinderen?
- Met welke materialen speelt het kind graag?
- Welke grove motorische vaardigheden zijn zichtbaar bij het kind?

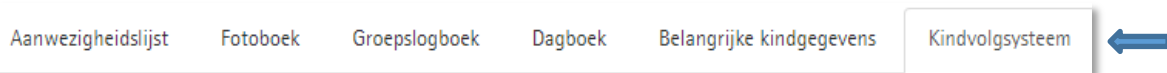
Bij het aanklikken van een observatiepunt verschijnen er verschillende *antwoordmogelijkheden* waar uit gekozen kan worden. Per vraag zijn er meerdere antwoordmogelijkheden mogelijk. Mocht het gewenste antwoord niet overeenkomen met één van de antwoordmogelijkheden is

er altijd de optie om 'overig' aan te klikken en in het toelichtingsvak het gewenste antwoord te beschrijven.

Instructies

Startpagina

Om met het kindvolgsysteem aan de slag te gaan open je het Ouderportaal en klik je op het tabblad 'kindvolgsysteem'.

Wanneer je dit tabblad geopend hebt, klik je in het blok links boven op de betreffende groep van het kind. Bovenin het scherm staan verder verschillende sorteermogelijkheden en filters. Bij de sorteermogelijkheden heb je de volgende opties:

- *Sorteer op voornaam* - er zal een sortering gemaakt worden op alfabetische volgorde.
- *Sorteer op achternaam* - er zal een sortering gemaakt worden op alfabetische volgorde.
- *Sorteer op leeftijd* - er zal een sortering gemaakt worden van jong naar oud.
- *Laatste observatiemoment* - er zal een sortering gemaakt worden van meest recent tot langst geleden geobserveerd.

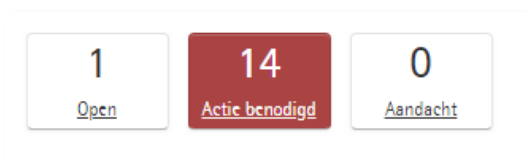
Door middel van het filter kan er op een snelle manier één of meerdere kinderen opgezocht worden. Dit is een vrij tekstveld waarin zelf getypt kan worden. Hierbij kun je denken aan de volgende filters:

- *Naam van het kind*
- *Naam van de mentor*
- *Geboortedatum*
- *Leeftijden (bijvoorbeeld alle 3- jarigen)*

Ook is er de mogelijkheid om de kinderen te sorteren middels het aan- en uitvinken van twee verschillende buttons;

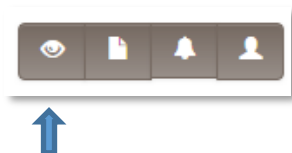
- *Toon alleen aanwezige kinderen.* Wanneer je dit filter aanvinkt, zullen alleen de aanwezig gemelde kinderen gefilterd worden. Bij het uitzetten van dit vinkje zullen alle kinderen op de groep op de lijst zichtbaar zijn.
- *Open observatiemomenten.* Bij het aanvinken van "open observatiemomenten" worden alleen de kinderen getoond waarvoor nog een observatieformulier ingevuld moet worden.

Daarnaast zijn er rechts boven in de hoek 3 vierkante blokken zichtbaar met de tekst 'open', 'actie benodigd' en 'aandacht'.

- *Open*: dit cijfer geeft weer hoeveel observaties gestart, maar nog niet afgerond zijn. Wanneer je hierop klikt, komen de kinderen tevoorschijn in de aanwezigheidslijst waarvan er al observaties zijn gedaan. Deze observatieformulieren staan open, kunnen nog aangevuld worden en zijn nog niet officieel afgerond en/of aan de ouder gepubliceerd.
- *Actie benodigd*: dit cijfer geeft weer welke kinderen al langere tijd niet zijn geobserveerd of waarbij er binnenkort een observatieformulier ingevuld moet worden.
- *Aandacht*: deze functie kan gebruikt worden om eventuele aandachtspunten in de ontwikkeling van het kind te noteren.

Tussentijds observeren

Voor het doorlopend invoeren van observaties wordt de functie 'tussentijds observeren' gebruikt. Deze functie wordt aangeduid met het icoon van een oog. Als je hier op klikt opent het observatieoverzicht van het betreffende kind. Bovenaan zie je de gegevens van het kind (foto, naam, leeftijd, mentor en vaste gezichten). Daaronder kun je de observatiepunten sorteren door bijvoorbeeld alleen de relevante observatiepunten voor de huidige leeftijd te laten zien (standaard geselecteerd) of de nog niet waargenomen observatiepunten. Om snel een specifiek observatiepunt te vinden, kun je gebruik maken van het filter. Hier kun je zoeken op de titel van een observatiepunt. Achter elk observatiepunt staat het symbool van een hartje en vraagteken;

Het hartjessymbool staat voor 'periodiek observeren', wat betekent dat je een bepaalde antwoordmogelijkheid herhaaldelijk aan kan vinken. Op deze manier kun je een ontwikkeling weergeven bij dezelfde vaardigheid. Je kunt pas na 1 maand weer voor dezelfde antwoordmogelijkheid kiezen, in de tussentijd kun je alleen een andere antwoordmogelijkheid kiezen bij hetzelfde observatiepunt. Het vraagteken is een informatiebutton. Als je hier op klikt verschijnt er aanvullende informatie over het observatiepunt (zie volgende afbeelding). Hier staat bijvoorbeeld een korte uitleg over de vraag of hulpvragen die je kunnen helpen om tot een geschikt antwoord te komen. Ook vind je hier een link naar de CompaNanny Gids als je meer wil

weten over de ontwikkeling van kinderen en hoe je dit kunt stimuleren. Daarnaast worden de mogelijke antwoordopties bij dit observatiepunt weergegeven.

In welke mate zie je zelfvertrouwen bij het kind?

Aanvullende informatie voor de medewerker

Zie je het in bepaalde situaties wel of juist niet? Zie je een ontwikkeling in het zelfvertrouwen?

Waarom zie je o.a. zelfvertrouwen:

- een eigen mening hebben
- initiatief nemen
- eigen keuzes maken
- nieuwe dingen proberen

Tips ter stimulering van de ontwikkeling

Kijk voor meer informatie over de ontwikkeling van kinderen en hoe je deze kunt stimuleren in de Compafanny Gids.

Toelichting bij de mogelijke antwoorden

☐ Altijd

☐ Vaak

☐ Regelmatig

Sluiten

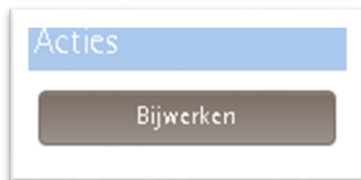
Rechts van elk observatiepunt is een tijdlijn zichtbaar (zie afbeelding hieronder). De tijdlijn geeft een weergave van de leeftijd van het kind in maanden (0-48 maanden bij KDV en 48-156 maanden bij BSO) met daarop de verschillende momenten in de tijd waarop er een observatie is toegevoegd.

Verder bevat de tijdlijn de volgende informatie:

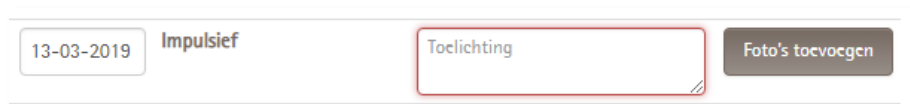
1. *Horizontale as*: leeftijdsverloop
2. *Verticaal grijs streepje*: leeftijdsjaar
3. *Rode stippellijn*: huidige leeftijd van het kind
4. *Gekleurde stip (blauw)*: moment van observeren
5. *Icoon fotocamera*: bij één of meer observaties voor dit observatiepunt is een foto toegevoegd.
6. *Icoon tekstballon*: bij één of meer observaties voor dit observatiepunt is een toelichting toegevoegd.

Om een observatie toe te voegen, aan te vullen of bij te werken klik je op de button 'bijwerken' links bovenin het scherm.

Naast de ontwikkelgebieden en observatiepunten zijn nu ook de antwoordmogelijkheden per observatiepunt zichtbaar. **Om een observatie in te voeren ga je naar het betreffende observatiepunt waar je iets over wil vertellen, klik je op de antwoordmogelijkheid die hierbij past en vul je het toelichtingsvak in.** De antwoordmogelijkheden staan op alfabetische volgorde gerangschikt behalve de vragen waarbij je de keuze hebt uit een rangvolgorde (bijvoorbeeld van 'nooit' tot 'altijd'). Bij de toelichting omschrijf je een korte situatieschets van het moment van observeren. Dit zorgt ervoor dat je, als je op een later moment weer naar dit specifieke observatiepunt kijkt, beter kan onthouden in welke situatie je de observatie hebt ingevuld. Daarnaast is het voor een ouder ook duidelijker waarom je bijvoorbeeld de emotie 'verwondering' op een bepaald moment in de tijd hebt aangeklikt. Zonder aanvullende informatie voegt de observatie niet voldoende toe. Het invullen van een toelichting is dan ook verplicht.

Bij het aanvinken van een antwoordmogelijkheid verschijnt het toelichtingsvak met een rood kader.

Zolang dit kader rood is kan de observatie niet worden opgeslagen. Na het invullen van een (korte) toelichting verdwijnt het rode kader en kan je de tussentijdse observatie onderaan de pagina opslaan. Daarnaast is er de mogelijkheid om een foto toe te voegen bij de observatie. Het is belangrijk dat de gekozen foto aansluit bij hetgeen je geobserveerd hebt. Als je bijvoorbeeld beschrijft dat een kind veel met imitatiespel bezig is, zorg er dan voor dat je een foto kiest die dit laat zien. Uiteraard gelden dezelfde richtlijnen voor het maken/delen van foto's als die voor het Ouderportaal (zie: Protocol communicatie Ouderportaal).

Ouders hebben geen zicht op of toegang tot de observaties die tussentijds worden ingevuld. Deze worden pas zichtbaar voor de ouders als dit, na het invullen van het uiteindelijke observatieformulier, met hen gedeeld wordt.

Observatieformulier

Voor het afronden van een observatie wordt de functie 'observatieformulier' gebruikt. Deze functie wordt aangeduid met het icoon van een formulier. Als je hier op klikt krijg je de mogelijkheid om een nieuw formulier aan te maken of een al bestaand formulier te openen. Het formulier geeft een overzicht van alle ontwikkelgebieden, observatiepunten en antwoordmogelijkheden. Daarnaast is er onder elk ontwikkelgebied een vrij invulbaar veld zichtbaar onder de titel 'toelichting aan ouder'. Dit veld wordt gebruikt om een beknopte samenvatting te schrijven over alle observatiepunten binnen dit ontwikkelgebied (zie volgende afbeelding).

Per ontwikkelgebied schrijf je een korte samenvatting waarna je het formulier kan afronden. Dit doe je door onderaan het formulier te klikken op 'formulier afronden'. Ook is het mogelijk om een niet volledig ingevuld formulier tussentijds op te slaan door te klikken op 'opslaan en sluiten' zodat je er op een later moment verder in kan werken. Het invullen van het observatieformulier doe je op een moment dat je van de groep af kan of buiten werktijd.

Als je het observatieverslag hebt afgerond wordt deze door de GTL gecontroleerd op inhoud, taalgebruik en spelling. De GTL kan er ook voor kiezen om doorlopend bij het tussentijds observeren de inhoud te bekijken en beoordelen op gewenste kwaliteit. Hier mogen vestiging specifieke afspraken over gemaakt worden.

Publiceren

Tot aan deze stap hebben de ouders van het kind nog geen toegang gekregen tot de observaties in het kindvolgsysteem. Pas na het afronden van het observatieformulier wordt dit gedeeld en tevens zichtbaar voor ouders. Dit doe je door de button 'publiceer aan ouder' aan te klikken.

Nadat je het observatieverslag gepubliceerd hebt is deze voor de ouder zichtbaar onder het kopje 'mijn observaties' in het Ouderportaal. *Let op: de ouder kan dit verslag alleen inzien via de website van het Ouderportaal door de volgende stappen te volgen;*

1. Open de app van het Ouderportaal
2. Ga naar 'Overig', rechtsonder in het scherm
3. Ga naar 'Naar Ouderportaal'
4. Ga naar 'Mijn gegevens' in de balk boven in het scherm
5. Ga naar 'Mijn observaties'

De optie 'Mijn observaties' verschijnt zodra er een observatie is gepubliceerd. Ouders kunnen het observatieverslag inzien en downloaden als PDF. Ouders krijgen geen automatische notificatie als het observatieverslag is gepubliceerd, het is daarom belangrijk om hen hier middels een bericht in het Ouderportaal over te informeren. In dit bericht kun je ouders ook uitnodigen voor een gesprek, Onderstaand bericht kun je hiervoor gebruiken:

Beste [naam ouder(s)],

De afgelopen periode hebben we met veel enthousiasme je kind geobserveerd. Het observatieverslag kan je lezen en downloaden via de webpagina van het Ouderportaal door deze stappen te volgen:

1. *Open de app van het Ouderportaal*
2. *Ga naar 'Overig', rechtsonder in het scherm*
3. *Ga naar 'Naar Ouderportaal'*
4. *Ga naar 'Mijn gegevens' in de balk boven in het scherm*
5. *Ga naar 'Mijn observaties'*

Naar aanleiding van dit verslag plannen we graag een gesprek met [je/jullie] in om de observaties te bespreken.

Hartelijke groet,

[Naam MentorNanny], namens team [Vestiging]

Onder de tab 'oudergesprek' kun je aangeven of en op welke datum je het gesprek hebt ingepland. Dit is puur ter administratie voor jezelf en voor de groep. Ouders krijgen hier geen melding van.

Hoe gebruik je het kindvolgsysteem?

Voor het werken met het kindvolgsysteem kan gebruik gemaakt worden van de iPad op de groep. Dit maakt het systeem geschikt voor dagelijks gebruik. Het is echter niet nodig (en praktisch niet haalbaar) om dagelijks een observatiepunt in te vullen. *Als richtlijn houd je aan dat je wekelijks in ieder geval één keer het kindvolgsysteem opent om één of meerdere observaties in te voeren (voor één kind of meerdere kinderen).* Zorg hierbij voor voldoende spreiding in observatiepunten. Als je bijvoorbeeld 6 observatiepunten hebt staan op de tijdlijn bij 'welke emoties zie je bij het kind?' daag jezelf dan uit om gericht te kijken naar andere ontwikkelgebieden zodat je een goed omvattend beeld van het kind krijgt.

Het oudergesprek

De observaties in het kindvolgsysteem en het daarbij behorende gesprek bieden een extra moment waarop waarnemingen op een gestructureerde manier beschreven en besproken worden. Door zeer bewust en respectvol te kijken zien we hoe een kind zich voelt en ontwikkelt.

Eén keer per jaar, rond de verjaardag van het kind, worden de observatiepunten van het afgelopen jaar gebundeld in een observatieverslag in het kindvolgsysteem en worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek. Tijdens dit gesprek wordt het observatieverslag doorgenomen met de ouders door de MentorNanny van het kind. Tevens wordt er een eindgesprek ingepland bij 3 jaar en 9 maanden als afsluiting van het KDV en ter voorbereiding op school (en indien van toepassing de BSO). Voorafgaand aan het gesprek verstuurt de mentorNanny het observatieverslag en een begeleidende brief over het belang om het verslag uit te wisselen met de basisschool en BSO naar ouders, voogd of verzorgers. Voor het gesprek print de mentorNanny het observatieverslag over het kind uit en geeft dit na het gesprek mee aan de ouders, voogd of verzorgers zodat zij dit zelf met de basisschool kunnen delen. Ouders zijn dit niet verplicht, ze mogen ook weigeren om de gegevens met school te delen.

In het oudergesprek vindt een uitwisseling plaats over de ontwikkeling en persoonlijkheid van het kind. De informatie uit de observatie kan een inspiratiebron zijn voor ouders en een basis voor verder vertrouwen waarin specifiekere (soms ook gevoeliger) pedagogische vragen gesteld durven worden. Het is belangrijk om hierin de rol van opvoedpartner aan te nemen en met ouders mee te denken over specifieke vragen of onderwerpen. Ook kunnen ouders tips geven op basis van hun ervaring met hun kind. Als ouders geen interesse hebben in een gesprek

kunnen ze dit aangeven en middels een formulier voor tekenen. Dit formulier is op Bubble te vinden.

Tips voor het schrijven van (tussentijdse) observaties

Bij het noteren van een (tussentijdse) observatie is het belangrijk om dit zoveel mogelijk beschrijvend en zonder oordeel te doen. Omschrijf de ontwikkeling van het kind, het gedrag en de houding in voorbeelden. Als je zegt dat een kind nieuwsgierig is leg je uit waar je dit uit op maakt. Vermijd oordelende termen, zoals “goed, niet goed, minder, beter etc. Je merkt bijvoorbeeld dat een kind de laatste tijd niet goed in zijn vel zit en moeite heeft met afscheid nemen. Je schrijft niet dat het kind altijd huilt bij het afscheid nemen en een janker is. Je omschrijft dat het sinds deze week moeite heeft met afscheid nemen van zijn ouders en dit met huilen tot uiting brengt.

Wanneer je je zorgen maakt over de ontwikkeling of het welzijn van een kind zorg dan dat dit, waar mogelijk al op een laagdrempelige manier ter sprake is geweest in overdrachten. Zo worden ouders niet ‘overvallen’ door zorgen die er mogelijk al weken zijn, maar niet eerder naar hen gecommuniceerd. Wees er alert op dat je niet alleen focust op je zorgen, maar ook de positieve punten van het kind benoemt. Let daarom op leuke sfeeruitspraken in het toelichtingsvak zoals; “Met een grote glimlach zette hij al een paar losse stapjes”. Verder verwerk je de pedagogische kennis die je hebt in de observatie zoals; ‘eenkennigheid’ is op deze leeftijd veelvoorkomend”.

Woorden die je niet gebruikt:

▪ Vervelend	Janker
▪ Krijzen	Gillen
▪ Dramaqueen	Irritant
▪ Driftkop	

Kijk uit met woorden als ‘erg’, ‘veel’, ‘altijd’, ‘zeer’ etc. zeker als het om gevoelige zaken gaat als huilen, onrust, boosheid, bijtgedrag etc.

Woorden die je kan gebruiken:

▪ Vrolijk	Tevreden
▪ Blij	Sociaal
▪ Lief	Gevoelig
▪ Nieuwsgierig	Gelukkig
▪ Afwachtend	Vertrouwd
▪ Onrustig	Slim
▪ Verdrietig	Eenkennig
▪ Kwaad	Driftig

Schrijf vanuit de wij vorm en niet vanuit de ik vorm. Hiermee laat je zien dat je als Nannies van de groep van het kind achter de observatie staat. Het is wenselijk dat je samen overlegt, elkaars

observatiepunten in het kindvolgsysteem bekijkt en waar nodig aanvult. Zeker bij kinderen waar je zorgen over hebt.